

BIULETYN KOWIEŃSKI

W I L B I

WILEŃSKIE BIURO INFORMACYJNE (WILBI) WIELKA-POHULANKA 19—7.

Nr.

Wilno, dnia 21 września 1933 r.

929.

Treść numeru:

I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

	K r o n i k a .	Dział.	Str.
1. Dokoła rokowań litewsko-niemieckich.-		I.	1.
2. Sprawa związku bałtyckiego w ujęciu publicysty francuskiego.-		"	"
3. Litwa a uciekinierzy z Niemiec.-		"	"
4. Dokoła wizyty statku belgijskiego w Kłajpedzie.-		"	"

III. ZAGADNIENIA POLITYKI WEWNĘTRZNEJ I ŻYCIE SPOŁECZNE.

4. "Darbo Frontas" o stosunkach wewnętrznych na Litwie.-III.			"
--	--	--	---

K r o n i k a .

5. Nowa sprawa sądowa prof.Voldemarasa?	"	2.
6. Antyhitlerowska agitacja na Litwie za pośrednictwem poczty.-	"	"
7. Sprawy adwokatów prywatnych.-	"	"
8. Represje prasowe.-	"	"
9. Dokoła afery w Samorządzie Miejskim.-	"	"
10. 60-lecie urodzin metropolity kowieńskiego.-	"	"
11. Nominacja profesora prawa kłajpedzkiego.-	"	"
12. Promocja oficerów.-	"	"
13. Dokoła afery ze znaczkami pocztowymi.-	"	"

x

x

x

I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

K r o n i k a .

Dokoła rokowań litewsko-niemieckich. Prasa kowieńska /z 18.IX.1933/: W najbliższych dniach wyjadą do Berlina dla udziału w rokowaniach litewsko-niemieckich w charakterze ekspertów prokurator Kawolis i sędzia Butkus.

W pewnych kołach istnieje przekonanie, że obecnie Litwa może się spodziewać od Niemiec ustępstw. Według wiadomości z Berlina, utrzymują, że podróż Herriota do Sowietów, krajów bałtyckich i na półwysep Bałkański nie miała charakteru prywatnego lecz chodziło tu o usiłowanie odosobnienia Niemiec.

Profrancuskie nastroje, które znacznie wzrosły w Łotwie po podróży Herriota są ostrzeżeniem dla Niemiec, które pragną obecnie dojścia do porozumienia z Litwą.

Jak podają, w toku obecnych rokowań poruszy m.in. delegacja litewska kwestję wydalenia z Niemiec ok.500 obywateli, którzy mieli tam zatrudnienie.-

Sprawa związku bałtyckiego w ujęciu publicysty francuskiego "Lietuvos Aidas" 210. /IX.1933/: Znany publicysta francuski Henri Chambon, który bawił niedawno na Litwie, a ostatnio udał się na Łotwę, udzielił przedstawicielom prasy wywiadu w sprawach bałtyckich. Chambon oświadczył, że dla zapewnienia w Europie północno-wschodniej należałoby stworzyć związek państw bałtyckich, w skład którego weszłyby Litwa, Łotwa i Estonia. Zdaniem publicysty francuskiego, obecny moment jest najbardziej temu sprzyjający. Wprowadzie kwestja wileńska i stosunki polsko-litewskie stanowią trudność, jednak Chambon wierzy, że stosunki te w najbliższym czasie ulegną poprawie.

Na zapytanie, jaka będzie rola Francji w związku bałtyckim, Chambon odpowiedział, że Francja poparłaby ten związek, podpisując pakt przyjaźni i traktat handlowy. Z Polską związek bałtycki winienby utrzymywać dobre stosunki. Taki jest osobisty pogląd p.de Chambon'a. Publicysta francuski spodziewa się jednak, że po powrocie do Francji i poinformowaniu M.S.Z. spotka się z poparciem rządu francuskiego.

Prasa, pisząc o p.de Chambon oświadcza, że stoi on blisko rządowych sfer francuskich. W Rydze Chambon odbył rozmowę z łotewskim ministrem Spr.Zagr. Salnajsem i francuskim ministrem pełnomocnym Tripier.

Henri Chambon jest współpracownikiem litewskiego "Lietuvos Aidas".-

Litwa a uciekinierzy z Niemiec. Prasa kowieńska /z 18.IX.1933/: Jak podaje prasa zagraniczna, ~~xx~~ Liga Ochrony Praw Człowieka uchwaliła zwrócić się do państw bałtyckich z prośbą o zezwolenie na wjazd uciekinierom niemieckim. Litwa ma wpuścić 50 rodzin, Łotwa - 100 i Estonia - 150.

Dokoła wizyty statku belgijskiego w Klaipėdzie. "Lietuvos Žinios" Nr211 /IX.1933/: Statet belgijski "Leopold Ville", który w tych dniach zawinął do portu kłajpedzkiego, stanowi właściwie pływającą wystawę belgijskich wyrobów. Zwiedza on kolejno w celach propagandowych porty bałtyckie. Pływającą wystawę belgijską odwiedziło już szereg osób.-

III. ZAGADNIENIA POLITYKI WEWNĘTRZNEJ I ŻYCIE SPOŁECZNE.

"Darbo Frontas" o stosunkach wewnętrznych na Litwie. "Darbo Frontas" Nr.3 z IX.1933 r.Art.p.t. "List z Litwy". Streszczenie:

Litwa przeżywa coraz cięższy kryzys. Winę za to zwała się na zagranicę. Jednak nie zagranica zmusza obecny rząd litewski do nieprodukcyjnego wydawania corocznie po kilkadziesiąt milionów litów na cele utrzymania dyktatury. Nie zagranica przyniosła Litwie stan wojenny, szajki szpiegowskie, przekupstwo oficerów i t.d. Rewolucja staje się stopniowo jedynym wyjściem z obecnej sytuacji państwowej, gospodarczej i kulturalnej na Litwie.

Organizacje robotnicze są prześladowane. Zamyka się pisma, nie zezwala się na zebrania, popełnia się samowolę na każdym kroku. O Wilnie cicho, gdyż troski codzienne zagłuszają tę sprawę. "Wyższe sfery" przebąkują, że Litwa byłaby nieszczęśliwa, o ileby drogą unji dorwała się do Wilna. Wątpliwą jest jednak rzeczą, czy Polacy nawet za unję zechcą oddać Wilno, chyba, o ile się przyrzeknie utrzymać polskie oblicze Wilna, jak to proponuje płk.Skorupski. Jak powiadają, Merkys podjudza dyktatorów do szukania z Polską pokoju. Mówi się o tem, że Merkys ma zostać znowu ministrem. Wogóle "wodzowie" zachowują się, jak błędne owce, nie wiedząc, co począć.

K r o n i k a .

N o w a s p r a w a s ą d o w a p r o f . V o l d e m a r a s a ?
Prasa kowieńska /z 18.IX.1933/: Jak już podawaliśmy, odpowiednie organy sądowe zainteresowały się pracą prof.Voldemarasa p.t."La Lithuanie et ses problemes". Zgodnie z recenzjami można się dopatrzeć w tej książce znieważenia Państwa Litewskiego. O ile zostanie ustalone, że prof.Voldemaras istotnie dopuścił się tego wykroczenia, zostanie on pociągnięty do odpowiedzialności sądowej za zdradę stanu.-

A n t y h i t l e r o w s k a a g i t a c j a n a L i t w i e z a p o ś r e d n i c t w e m p o c z t y .Prasa kowieńska /z 18.IX.33/: W ostatnich czasach w skrzynkach pocztowych ujawniane są koperty z naklejonemi znaczkami z wyobrażeniem 2 węży ułożonych nakształt swastyki. Pozatem znaczki te są zaopatrzone w napisy w jęz.żydowskim o treści agitacyjnej, skierowane przeciwko obcemu państwu. Ponieważ rozlepianie takich znaczków jest niezgodne z §§ 39 i 91 przepisów pocztowych, zarząd poczt zawiadamia, że listy zaopatrzone w powyżej opisane znaczki nie będą dostarczane adresatom lecz zwracane nadawcom.-

S p r a w y a d w o k a t ó w p r y w a t n y c h .Prasa kowieńska /z 18.IX.1933/: W najbliższych dniach zostanie zakończone sporządzenie listy adwokatów prywatnych i b.pomocników adwokatów przysięgłych. Adwokatom prywatnym zostanie zalecone skoncentrowanie swej działalności bardziej na prowincji niż w Kownie.-

R e p r e s j e p r a s o w e .Prasa kowieńska /z 18.IX.1933/: Z rozporządzenia komendanta miasta, redaktor odpowiedzialny organu stronników prof.Voldemarasa "Tautos Balsas" Kovajtis został ukarany grzywną w wys.1000 lt. z zamianą na miesiąc aresztu za opublikowanie w swem piśmie szeregu artykułów i notatek, podburzających społeczeństwo przeciw istniejącemu ustrojowi i władzom.-

D o k o ł a a f e r y w S a m o r z ą d z i e M i e j s k i m .
"Lietuvos Žinios" Nr.211. /IX.1933/: 16 września aresztowany został kasjer kasy dochodów miejskich Pluszczewski, jako podejrzany o udział w zdefraudowaniu 80 tys. lt. z kasy Samorządu Miejskiego.-

6 0 - l e c i e u r o d z i n m e t r o p o l i t y k o w i e ŋ s k i e g o ."Lietuvos Aidai" Nr.210 /IX.1933/: 18 września obchodzono w Kownie jubileusz 60-lecia urodzin arcybiskupa metropolity Skwireckiego.-

N o m i n a c j a p r o f . p r a w a k ł a j p e d z k i e g o .
"Rytas" Nr.211. /IX.1933/: Prof.Sokołowski został zatwierdzony na stanowisko profesora prawa kłajpedzkiego na wydziale prawnym uniwersytetu kowieńskiego. Nominacja rozciąga się na przeciąg jednego roku. Profesorowi zezwolono wykładać w jęz.niemieckim.-

P r o m o c j a o f i c e r ó w ."Musų Rytėjus" Nr.74 /IX.1933/: 16 września odbyła się w szkole wojskowej w Kownie piętnasta szkolei promocja oficerów zawodowych i 8 szkolei promocja oficerów rezerwy. Ogółem uzyskało stopień podporucznika 272 aspirantów.-

D o k o ł a a f e r y z e z n a c z k a m i p o c z t o w e m i .
Prasa kowieńska /z 18.IX.1933/: W związku z wykryciem miljonowej afery ze znaczkami pocztowymi, przystąpiły władze policyjne do badania, w jaki sposób i komu znaczki pocztowe sprzedawano.

B7